

**Mening in
1618**

**Mening
Nu**

**Niet waar
of
Valt niet
te zeggen**

Sessie 64. Uitspraken over Johan van Oldenbarnevelt

Johan van Oldenbarnevelt verdiende het om gestraft te worden.	De wapenstilstand van 12 jaar met Spanje was een succes.
Er zijn straten vernoemd naar Johan van Oldenbarnevelt.	De zeerovers van Duinkerken beroofden Nederlandse schepen.
Maurits van Nassau won in 1600 de slag bij Nieuwpoort van Spanje.	Johan van Oldenbarnevelt had genoeg van de oorlog.
Het maakt niet of je lid bent van een kerk, als je maar een goed mens bent.	Kijken naar iemand die onthoofd wordt is afschuwelijk om te zien.
De oorlog tegen Spanje werd te duur.	De wapenstilstand was niet nodig. Nederland had de oorlog gewoon kunnen winnen.
Johan van Oldenbarnevelt bood zijn excuses aan, maar werd toch onthoofd.	Om het land te leiden moet je lid zijn van de juiste kerk.
De wapenstilstand duurde 3 maanden.	Door Maurits op de zeerovers in Duinkerken af te sturen had Oldebarnevelt Nederland aan Spanje verraden.
Onthoofding is een goede straf voor verraad.	Mauris van Nassau was een goede legeraanvoerder.
De zeerovers van Duinkerken beroofden Engelse schepen.	Na de wapenstilstand duurde oorlog met Spanje nog 25 jaar.

Mei 1619

Heb je het al gehoord? Vorige week is Johan van Oldenbarnevelt in Den Haag eindelijk onthoofd. Op het Binnenhof. Tegen de mensen die waren komen kijken riep hij nog dat hij onschuldig was. Je moet maar durven!

En tegen de beul zei hij: 'Maak het kort, maak het kort.' Maar de zon scheen de beul in de ogen en daarom moesten ze eerst nog van plaats wisselen. Toen deed de beul zijn werk. Met één houw lag het hoofd er af.

Een terechte straf, zeg nou zelf. Oldenbarnevelt was de belangrijkste leider van Nederland, maar wat heeft hij het land aan Spanje verraden!

Het begon al in 1600 met zijn opdracht aan legeraanvoerder prins Maurits van Nassau om het zeeroversnest bij Duinkerken aan te vallen. Kwam Maurits onderweg naar Duinkerken ineens oog in oog te staan met de machtige Spaanse vloot. Dat werd de slag bij Nieuwpoort. Het was een wonder dat Maurits die slag wist te winnen. Stel je voor dat we hadden verloren, dan hadden de Spanjaarden zo kunnen oprukken naar Nederland. Trouwens, die zeerovers zitten nog altijd in Duinkerken.

Een tijd erna begon de wapenstilstand met Spanje, omdat Oldenbarnevelt genoeg had van de oorlog. We hadden gewoon moeten doorvechten, dan hadden we Spanje al lang verslagen. In plaats daarvan hebben de Spanjaarden zich nu kunnen versterken en beginnen ze binnenkort gewoon weer met de oorlog.

Wist je trouwens dat Oldenbarnevelt lid was van de Remonstrantse kerk? Ze zeggen dat in die kerk iedereen zelf mag bepalen hoe hij gelooft. Dat wordt natuurlijk een grote bende. Wie luistert er nog naar de dominee als iedereen wat anders gelooft?

Maurits wordt nu de belangrijkste leider. Hij is tenminste lid van dezelfde kerk als de meeste mensen en hij zal Nederland helpen winnen van Spanje. Die Oldenbarnevelt moesten we maar zo snel mogelijk vergeten.

Bijna 400 jaar later

Oldenbarnevelt werd niet vergeten. Daarvoor is hij te belangrijk geweest voor Nederland. Tegenwoordig zijn er veel straten naar hem vernoemd en op verschillende plaatsen staan er standbeelden van hem. In het Rijksmuseum in Amsterdam hangt het zwaard waarmee hij werd onthoofd. De wandelstok die hij nodig had om te lopen hangt ernaast. Hij was namelijk al 72 jaar toen hij werd gedood.

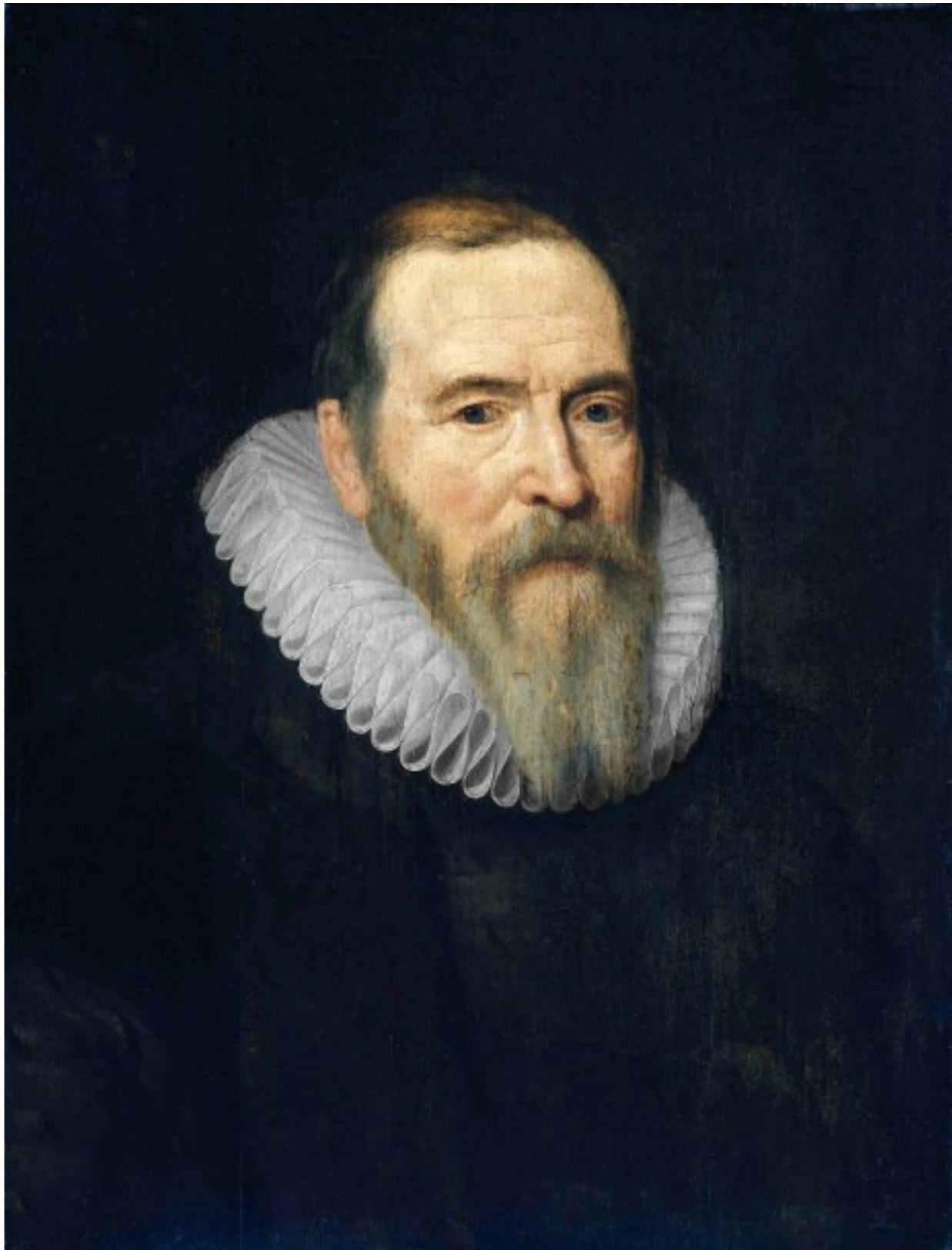
Als hij zo belangrijk was, waarom werd hij dan gedood? Misschien was het omdat hij geen excuses aanbood. Hij had zo veel voor Nederland gedaan dat hij dan vast niet was onthoofd. Maar hij weigerde excuses omdat hij vond dat hij niets verkeerd had gedaan.

Oldenbarnevelt had er jarenlang voor gezorgd dat er altijd voldoende geld was om het leger van Maurits te betalen. Maurits was een geweldige legeraanvoerder die keer op keer de Spanjaarden wist te verslaan, maar zonder geld had hij helemaal geen leger gehad.

En het idee om af te rekenen met de zeerovers in Duinkerken was niet zo gek, omdat die zeerovers vaak Nederlandse schepen beroofden. Met Spanje sloot Oldenbarnevelt een wapenstilstand zodat er 12 jaar lang niet gevochten werd. Hij wilde die wapenstilstand omdat de oorlog te duur werd en het geld om wapens te kopen en soldaten te betalen op raakte. Het was een succes. Doordat er 12 jaar lang geen oorlog was, konden mensen weer gewoon aan het werk om geld te verdienen.

Maurits was het niet eens met de wapenstilstand. Hij wilde niets liever dan Spanje verslaan en na de dood van Oldenbarnevelt duurde het niet lang meer voordat de oorlog opnieuw uitbrak. Pas 25 jaar daarna sloten Spanje en Nederland vrede.

Sessie 64. Afbeeldingen bij Johan van Oldenbarnevelt

Johan van Oldenbarnevelt, door Michiel J. van Mierevelt, circa 1590-1618
Rijksmuseum Amsterdam

Sessie 64. Afbeeldingen bij Johan van Oldenbarnevelt (vervolg)

**Zwaard waarmee Johan van Oldenbarnevelt werd onthoofd
Rijksmuseum Amsterdam**